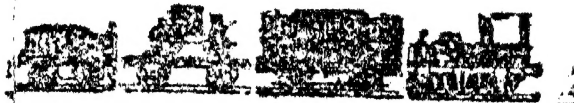

૨૪૬૬

મુંબઈ ઇલાકા ની પ્રશ્નોત્તર ભૂગોળ.

છાકરાએને ખાનગી શીખવાને વાશતે
ખનાવનાર
છાટ્ટેલાલ ગોવનલાલ
આદતી પેઢી.

સુરત મધે
કાગુંપીઠની શાક ઊપર સીટી સેંટ્રલ
પ્રેશમાં " કસુરજ રૂઘનાથજીએ છાપી.

સને ૧૮૮૬-૧૯૪૨

કીમત દાઢ આનો.

૨૪૮૬

પુખ્ત ઇલાકાની પ્રશ્નોત્તર ભૂગોળ

(વ્યાખ્યાઓ.)

સવાલ—છોકરાઓ કોણ નદીઓ એટલે શું?

જવાબ—હરેકને નમુના અથવા આકાર તે.

સવાલ—ખંડ એટલે શું?

જવાબ—જમીનના મોટા ભાગ જેમાં ઘણા દેશો આવેલા હોય તે.

સવાલ—દેશ એટલે શું?

જવાબ—જેમાં ઘણા એક પ્રાંતો ઇલાકા, તથા જીલ્લા આવેલા હોય તે.

સવાલ—પ્રાંતોને કહીએ?

જવાબ—જેમાં ઘણાં એક સંસ્થાન, જીલ્લા, વગેરે આવેલા હોય તે.

સવાલ—ઇલાકા એટલે શું?

જવાબ—જેમાં ઘણાં શહેરો તથા ખંડીઆ મુલકો આવેલા હોય તે.

સવાલ—જીલ્લો કોને કહીએ?

જવાબ—જે ઘણાં પ્રગણાં મળીને થયો હોય તે.

સવાલ—પ્રગણાં એટલે શું?

જવાબ—જેના નાનામાં ઘણાં નાનાં મોટાં મામા આવી તાલુકા બાંધેલા તે.

સવાલ—ગામ એટલે શું?

જવાબ—ઘોડાંક ધરોની વસ્તી હોય તેને ગામ કહે છે.

૫૨૧

સવાલ — કોણે કહ્યું છે ?

જવાબ — જ્યાં ધણાં બગીચી વસ્તી આવી હોય તે બગીચાં હોય ને જ્યાં જ્યાં માટી મળે તે જ્યાં કહે છે.

સવાલ — શહેર કોણે કહ્યું છે ?

જવાબ — જ્યાં માટી ઘણાં જ મળે તે જ્યાં જ્યાં માટી હોય અને સારાં સારાં મળે તે જ્યાં બગીચાં હોય તે.

સવાલ — ખંડર કોણે કહ્યું ?

જવાબ — નદી કે સ્ત્રી આવી વેપારનું મથક હોય તે જ્યાં વસ્તી આવી શકે તે.

સવાલ — રાજધાની કોણે કહ્યું ?

જવાબ — રાજધાનીનું શહેર હોય તે. કોણે જ્યાં રાજા રહેશે હોય તે.

સવાલ — સંસ્થાન કોણે કહ્યું ?

જવાબ — રાજાએના વસાવેલા નાના નાના પાંડીઆ મુલકો તે.

સવાલ — જમીનના સંકેતો માટી ભાગો કેરવા મળેલા છે. અને તે દરેકને શું કહે છે ?

જવાબ — ચાર છે. એકિઆ, બેઆ, ત્રીઆ અને ચારઆ. એ શીવાય પાંચમા છે તેને આઠિઆ કહે છે. દરેક ભાગને ખંડ કહે છે.

સવાલ — જમીનના ભાગો કયા કયા ?

જવાબ — મહાદીપ, મેદાનીય, સંયોગિભૂમિ, સમીર પર્વત અથવા કુંગર, એવા એવા છે.

જેવાસ—મહાદ્રીય એટલે શું?

જવાબ—જમીનના જે માટા બાગને મહાસાગર વીંટાયને તેમાં જે
જાક દેશા વગેરે હોય તે.

જેવાસ—એટલે કે કહી

જવાબ—જેની સાથે તરફ ફરતું પાણી ને વચમાં જમીન હોય તે.

જેવાસ—દ્રીય હવે એટલે શું?

જવાબ—જે જમીનના બાગને ત્રણ બાજુએ પાણી વીંટાયેલું હોય
તે એ; બાજુ મે જમીન ત્રણ બાજુ હોય તે.

જેવાસ—સંભાગ ભૂમી એટલે શું?

જવાબ—જમીનના પે માગ બાગને સાંબળાશ જે જમીનના સાંક
રો બાગના

જેવાસ—ભૂગિર એટલે શું?

જવાબ—જે જેની પાસે અસીલાંની વધીને સમુદ્રમાં ગએલી હોય
તેને ભૂગિર, ભૂગિરો અથવા કેપ કહે છે.

જેવાસ—પૂર્વત કુંગર કે પહાડ એને કહીએ?

જવાબ—જમીન ઉપર જે માટા ઊંચા ટેકરા હોય તે કુંગર, એવા
ધણા કુંગર સાથે જોડાઈને પૃથ્વીની સપાટીથી ધણા ઊંચા
ગયલા તે પહાડ, અને એવા એવા ઊંચા પહાડો જોડાઈને
આપેલાંના પોહોળા પથરાએલા તે પૂર્વત કહેવાય છે.

પાણીના બાગ વિશે.

જેવાસ—પૃથ્વી ઉપર પાણીના કયા કયા બાગો થયેલા છે?

જવાબ—તો, સરેવર, સમુદ્ર, અપ્પાત, ઉપસાગર; સમુદ્ર
મહાસાગર, અને પાડી.

સવાલ—તો કોને કહીએ?

જવાબ—મોઠા પાણીનો પ્રવાહ કુંગર, પર્વત, કે સરેવરમાંથી ની,
કળીને સમુદ્રને મળે છે તે.

સવાલ—સરેવર એટલે શું?

જવાબ—આસપાસનારે તરફ જમીન અને વચમાં પાણી હોય તે,

સવાલ—સમુદ્ર કોને કહીએ?

જવાબ—મહાસાગર કરતાં નાનો ખારાં પાણીનો ભાગ, તે સમુદ્ર,
સાગર કે દરીએ કહે છે.

સવાલ—અપ્પાત કોને કહીએ?

જવાબ—જમીન ઉપર ધણે લાંબો જએલા ને સમુદ્રનો ફાટો તેને

સવાલ—ઉપસાગર કોને કહેવો?

જવાબ—અપ્પાતનું માં પોહોળું થમણું તે.

સવાલ—સામુદ્રકુળી એટલે શું?

જવાબ—તે સાંકડો પાણીનો ભાગ પાણીના જે ઓઠા ભાગને કહે
છે તે.

સવાલ—મહાસાગર એટલે શું?

જવાબ—એટલે ઓઠો સાગર અથવા સમુદ્ર નેકે પૃથ્વી ઉપર ખારાં
પાણીના ઓઠાં પાંચ ભાગ કરેલા છે તેમાંનો એક ભાગ તે.

સવાલ—મહાસાગર કેટલા છે અને તે ક્યા ક્યા છે તેનાં નામ શું ?

જવાબ—પાંચ છે, તેનાં નામ ૧ ઉપર મહાસાગર, ૨ દક્ષિણ મહા

સાગર, ૩ આલાન્ડીક મહાસાગર, ૪ પાસાફ મહાસાગર,

૫ હિંદી મહાસાગર.

જવાલ — આડી એટલે શું?

જવાબ — સમુદ્રને મજાગી આગમ્ય બરતીનું પાણી માંહે આને

એવું નદીનું માં ને પોહાણું હોય તે.

સવાલ — નદીનું મૂળ અને મુખ એટલે શું?

જવાબ — નદી ને ડેકાણેથી નીકળે છે. તે ડેકાણાને મૂળ કહે છે આ

ને જ્યાં સમુદ્રને મળે છે, તે જગાને મુખ કહે છે.

સવાલ — જમીનના ને બાગથી પાણીના ને બાગ ઉલટા આવેલા

છે તે શ્વા ક્યા છે?

જવાબ — નેમકે,

જમીનના બાગ.

પાણીના બાગ.

મહાદ્વીપથી ઉલટો સમુદ્ર અથવા સાગર.

દ્વીપથી ઉલટું સરોવર.

દ્વીપકલ્પથી ઉલટો બેપસાગર તથા અખાત.

સામોગીબમીથી ઉલટી સામુદ્રકુળી.

કેપ અથવા બુસલાકાથી ઉલટી આડી.

વિશાઓ.

જવાલ — હોદરાઓ કહો વિશાઓ કેટલી છે?

જવાબ — વિશાઓ ચાર છે તેના નામ ઉત્તર દક્ષિણ પૂર્વ, પશ્ચિમ.

જવાલ — વિશાઓ કેમ પારખવી તે તમને ખબર છે?

જવાબ—હાલ સૂરજ ઉપરથી ને સૂરજ ન દેખાતો હોય તો
વંચા તારા ઉપરથી.

સવાલ—પૂર્વ અને પશ્ચિમ દિશા કેમ જાણીએ?

જવાબ—જેણી તરફ રોજ સૂરજ ઉગે છે તે પૂર્વ દિશા જાણવી.
અને સાંજે આપમેં છેતે પશ્ચિમ દિશા જાણવી.

સવાલ—ઉત્તર અને દક્ષિણ કેમ જાણાય?

જવાબ—આપણે પૂર્વ દિશા જાણી એ કરીને ઉના રહેવું, પછી ને
જો તરફ આપણો હાથ આવે તે ઉત્તર દિશા સમજવી
ને જો તરફ જમણો હાથ આવે તે દક્ષિણ દિશા જાણવી.

સવાલ—ખુશા કેટલા છે?

જવાબ—તે ચાર છે. ૧ વાન્ય. ૨ ધન્ય ૩ નૈરત્ય, ૪ અગ્નિ

સવાલ—તે કઈ કઈ દિશાઓની વચ્ચે છે?

જવાબ—ઉત્તર અને પશ્ચિમ દિશા વચ્ચેના વાન્ય ખુલો સમજવો.
ઉત્તર અને પૂર્વ દિશા વચ્ચેના ધન્ય ખુલો સમજવો. તેમ
જ દક્ષિણ અને પશ્ચિમ દિશા વચ્ચેના નૈરત્ય ખુલો સમજ
વો. અને દક્ષિણ તથા પૂર્વ દિશા વચ્ચેના અગ્નિ ખુલો
સમજવો.

મુંબાઈ ઇલાકો

સવાલ—એકરાઓ, જોણા મુંબઈ ક્યાં છે, તે તમે જાણો કે?

જવાબ—હાલ એ હિંદુસ્તાનની પશ્ચિમ તરફ એ માલુ વખતે
બંદર છે.

સવાલ—મુંબઈમાં કેટલા માણસની વસ્તી છે? અને એ સેહેરમાં વસનારા સંખ્યા કેટલા છે?

જવાબ—એમાં આસરે સાડા આઠ લાખ માણસની વસ્તી છે. તે માં પારસી, હિંદુ, બાદીઆ ને ખ્રીસ્તી અને વસ્તી ઘણી ને. તેઓ ઘણા પૈસાગર ને મોટા વપારી છે.

સવાલ—એ શહેર કેવું છે? અને એ વગર ખીણ ભણેલા જોગ હકીગત શી છે?

જવાબ—એ મુંબઈ શહેર ઘણું શોભીતું અને જોવા લાયક છે. એમાં વિદ્યાવત વગેરે બહાર દેશવરથી ઘણી જાતનાં વસ્ત્રો, તિમળ કાપડ, ચીની પાત્ર, રેશમ, કરીઆણું વગેરે પુષ્કળ માત્ર આવે છે. અહીંનાં ઘરાની બાંધણી ઘણી જાણી ને સરખા છે. જમીન પરચરની તેથી પાણી તો બહુ સારાં નહેતાં, પણ કે જા કેટલાક મુલક યહી દુરથી લખાવમાં નજ મુકી લાવેલા છે તેથી સારાં યહી છે. આ ઈલાકામાં એટલે મુંબઈ ઈલાકાનું છે. આ શહેર મુંબઈ છે. તેથી સૈયોમારી દરજ્જાની ઈનસાફની કચેરી અહીં આ છે. એ ઈલાકાના વડા અધીકારી મવરનર સાહેબ પદ અહીં આ રહે છે.

સવાલ—મુંબઈ હલારા એટલે શું?

જવાબ—મુંબઈ અને તેની સાથે આવેલાં ખીજ અસ્થાન પ્રાંત, અને શહેરો મળીને યવજા છે તે.

સવાલ—મુંબઈ ઈલાકાની ચીરે દિશાની કદ કહે?

જવાબ—સિધ પ્રાંત આ ઈલાકાના ખીજ પ્રાંતથી છેક નીરાજો.

હે. તેથી સિંધ પ્રાંત એક હોયે મુકતાં એ તિહર આ પ્રમાણે થાય છે. ઉત્તરે મારવાડ, શીરોઈ ગાયકવાડનો અને હોનકરને મુલક, પૂર્વે હોલકરનો મુલક, સિંધીઓનો મુલક, નિમ્નમને મુલક, અને મદ્રાસ ઈલાકા; દક્ષિણે પોર્ટુગીઝ મોરોનો ગો-વતપ્રાંત, અને મદ્રાસ ઈલાકા, પશ્ચિમે પંજાબનું અખ્લાત, અરબીસમુદ્ર, અને ગાયકવાડનો મુલક છે.

શ્રવાલ—મુંગઈ ઈલાકાના કુટલા અને કયા કયા ભાગ છે?

જવાબ—પાંચ. તેવાં નામ સિંધ પ્રાંત, કચ્છપ્રાંત, ગુજરાતપ્રાંત, મહારાષ્ટ્ર, અને દક્ષિણ મહારાષ્ટ્ર.

શ્રવાલ—મુંગઈ ઈલાકામાં સૌથી ઉત્તરે કયો પ્રાંત છે?

જવાબ—ઉત્તરે પંજાબ ઈલાકાનો હામન પ્રાંત તથા બાવણપુર અને નહચીસ્તાનનો ભાગ છે, પૂર્વે જસલમીર, ને મારવાડ છે. દક્ષિણે કચ્છ તથા અરબી સમુદ્ર છે, પશ્ચિમે નહચીસ્તાન તથા મુલે માનના પહાડો આવેલા છે.

શ્રવાલ—સિંધ પ્રાંતમાં કેટલા તથા કયા કયા જિલ્લા આવેલા છે?

જવાબ—ચાર છે; હેદાબાદજિલ્લો, શિકારપૂરજિલ્લો, કરાંચીજિલ્લો

અને હદ પાશ્વેના અંરથાન.

શ્રવાલ—સિંધપ્રાંતમાં સૌથી ઉત્તરમાં કયો જિલ્લો છે?

જવાબ—શિકારપૂરજિલ્લો.

શ્રવાલ—શિકારપૂરથી કરાંચી જવું હોય તો કયાં થઈને જવાય?

જવાબ—શિકારપૂરથી દક્ષિણે જતાં ખેરપૂર આવે, અને તેની દક્ષિણે જઈએ તો હેદાબાદ આવે અને હેદાબાદથી પશ્ચિમે ના

એ સિંધુનદી ઉતરીને કરાંચી જવાય.

સવાલ—સિંધ પ્રાંતમાં મોટામાં મોટી નદી કય છે, તથા તેના પર કયાં કયાં શહેર આવેલાં છે?

જવાબ—મોટામાં મોટી નદી સિંધુ એના પર કરાંચી હાદદવાનાક સુકર, બકર, અનરકોર, મીયુનકોર, પેથાવર, અરક, લરક, અથવા સહ એ શહેરો આવેલાં છે.

સવાલ—એ નદીનાં ખીલાં નામ કયાં છે અને તે કયાંથી નીકળી શકે મળે?

જવાબ—એ નદીનાં અરક અને હંડા એ નેનામ માંથી છે. એ રવનંત ટીમેટના પહાડમાંથી નીકળીને હિંદુસ્થાનની પશ્ચિમ દરબર થઈ અરબી સમુદ્ર ને મળે.

સવાલ—એ નદીનું અરક નામ શા ઉપરથી પડ્યું અને એના ઉપર કયા પાશ્ચાત્ય કીલો બંધાયેલા છે?

જવાબ—એ નદીની પેલી તરફ જતાં હિંદુ લોકો અરકલાતે એવા કારણથી કે આગળ જુદાં એ ના વડલાં છે તેથી અરક નામ પડ્યું હશે અને એના ઉપ અકબર પાશ્ચાત્ય અરક નામનો કીલો બંધાયેલો છે.

સવાલ—એ સિંધ પ્રાંત અંગ્રેજ સરકારના હાથમાં કયારે આવ્યો?

જવાબ—એ પ્રાંત ત્યાંના રાજ્ય ચલાવનાર અમીરો પાસેથી સરમાઈને નેપીયર નામના સરકારે સન ૧૮૪૨-૪૩માં જીતી લીધો.

સવાલ—એ પ્રાંતમાં આવેલા જીલ્લા, તેનું સેવક, તેમાંના જોડાની વસ્તી વગેરે કયાં ?

જવાબ—તીચે મુજબ છે.

જીલ્લાનું નામ	તેના મુખ્ય શહેર	તેનું સેવકન. ચોરસમૈત.	તેમાં ૧ લાખથી વધુ સંખ્યા
કાંચી.	કાંચી.	૧૪૦૮૮.	૪૨,૩૪૮૫
દેડાપાડ.	દેડાપાડ.	૮૬૩૧	૭૨૧૮૪૭
સિદ્ધારપુર.	સિદ્ધારપુર.	૮૮૦૮	૭૭૬૩૨૭
દાંપ. જેનાં બહાણાપાડ.		૧૮૧૩	૧૮૬૮૫
શંકરપુર.			

સુત્રાલ-કિંવ પ્રાંતથી દક્ષિણમાં જઈને તોફનો પ્રાંત આવે?

જવાબ—૬૨૭ પ્રાંત આવે.

સવાલ—જેમાં મુખ્ય શહેર કયાં છે?

જવાબ—જેમાં મુખ્ય શહેર મુજબ અને માંડી છે.

જવાબ—જે ૬૨૭ પ્રાંતથી ચાર ગિણે થું થું છે.

જ—ઉપર ૬૨૭નું રજૂ અને નેત્રી પેલી નેર નિંવ પ્રાંત જેપૂર્વે માવડવાડનું રાજ્ય છે; દક્ષિણે ૬૨૭નું અમાત છે પશ્ચિમે સિંધ નદીનું મુખ છે.

સવાલ—જે પ્રાંતમાં નદી પાસાડ વગેરે કાંઈ આવેલા છે?

જવાબ—તા. રાજુને બાંધે કાંઈ નદી આવેલી નથી. કુંગર ની બાજો સામી તામ. મુખ્ય છે.

જવાબ—આપણે ૬૨૭ પ્રાંત ની અગ્નિદોષમાં જઈને તોફનો પ્રાંત આવે.

જવાબ—યુજાત પ્રાંત આવે.

૩—યુજરાત પાંત ધી આરે િગાતી હર કઈ છે?

—એની ઉતરે મરવાડ તથા રીગઈ અને મેવાડ દક્ષિણે હમણ

ગંગા નદી અને યાત્રા છત્તો. ખંભાતનું અપાત ને

આરબી સમુદ્ર. પૂર્વે માળવા અનરેશ અને શાલપુડા મહાદે

પત્તિએ કરછનું રણ કરછનું અખાત ને અરબી સમુદ્ર છે?

જવાબ—યુજરાતની અસવતી રાજધાનીનું શહેર કયું? હાલની રાજ

ધાનીનું શહેર કયું અને તે કઈ તરીના ઉપર આવેલાં છે?

જવાબ—અસવતી રાજધાનીનું શહેર સિવપુર પાટણ નગર સવતી

નદીના કાંઠે પર છે. અને હાલની રાજધાનીનું શહેર અમદા

વાદ. આનરમતીને કહે છે.

જ—યુજરાતમાં એજ-સી કેરવી અને કઈ પ છે?

જ—એ જ-સી પાંત છે તેના નામ ૧—મહીઆવાડ ૨—પાલજપુર

૩—મહીગંઠા ૪—રેવાકાંઠા ૫—મુરત એજ-સી.

જવાબ—એ એજ-સીનાં મુખ્ય શહેર ૧માં કયાં છે? અને તે કઈ

નદી ઉપર છે.

જવાબ—ત્રીજે મુખ્ય.

એજ-સીનું નામ તેનું મુખ્ય શહેર. તે નદી ઉપર છે. તે નદીનું નામ

મહીઆવાડમાં રાજકોટ માછ નદી પર.

પાવાંણપુરમાં ડીસા જનારગ નદી પર.

મહીગંઠાના આદરા તથા ઈડર આદરા આનર-વી ઉપર છે.

રેવાકાંઠા નાદોડ, નારઈઆ, લુણાવાડા.

નાદોડ નર્મિણપર છે, લુણાવાડા મહી ઉપર છે.

સુરતમાં વાંચકા ધરમપુર ને સમીક્ષ
 સવલ — સુરતમાં કઈ કઈ નદીઓ છે, અને તેના ઉપર ક્યાં ક્યાં
 મુખ્ય સેટર છે અને ક્યાંના આવેલા છે ?
 જવાબ નીચે પ્રમાણે.

નદીઓનાં નામ તેનાપર આવેલા સેટર અને ક્યાંના.

- ૧ નનાથ. રાંધણપુર ડીથા વગેરે છે.
- ૨ સરસ્વતી પારણ, ત્રિપુર, શંતા. વગેરે છે.
- ૩ જાનરમતી. આગાવાદ શાહરા, વૈષાપુર.
- ૪ મિસ્ત્રી. હરસેલ.
- ૫ અરી. રેલાથણ, લાનપુર.
- ૬ વાતક. મેમલવાદ.
- ૭ સેટી. મેડા, ડાકાર. વાડાશીનાર.
- ૮ વિશ્વમિત્રી. વડાદરા.
- ૯ મહી. ખંભાત, સુઆચીડા.
- ૧૦ ઠાક. રંધારીઆ નંદર, નાદોડ વગેરે.
- ૧૧ નર્મદા માદાના મોટી છે. બાય, આલોદ કે-યાનો.
- ૧૨ શીખ. ઈનાવ કોડા વગેરે.
- ૧૩ તાપી. સુરત-પુરાતપુર. ગંદે.
- ૧૪ ખટોળા. નાદોળી, બાન વગેરે કરના છે.
- ૧૫ કણ્ડ. નાયરી, બુહારી વાલોડ વગેરે કરના છે.
- ૧૬ અંબીયા. નીલીમોળા કરના છે.
- ૧૭ કાવરી. ચીકલા કરના.

[૧૩]

- ૧૮ ઔરંગઝા વલસાડ કર્મોછે.
 ૧૯ પાર પારનેગા કુંગરી કીસો છે
 ૨૦ કોલક બમવાડા કર્મોછે.
 ૨૧ દમણગઝા દમણશેર છે એ શીરંગા એટલે મ
 રડુ ગીઝ ના તાત્રામાં છે.

સવાલ—ગુજરાતમાં પછાત જાતો ભાગમાં હાલ કયા સંસ્થાની સત્તા આમે છે.

જવાબ—એમાંનો ધણો ખરો ભાગ હાલ અંગરેજ સરકારના તાત્રામાં છે તે કેટલોક ભાગ ગાયકવાડ સરકારના હવાલામાં છે તેમ કેટલોક ગુજા ભાગ પર નવાબ તથા ખીન્ન રાજાઓની સત્તા છે.

સવાલ—ગુજરાતમાં આવેલા ચાર જિલ્લાના નામ તેનું લેવફળ, અને તેની વસ્તી લખો!

જવાબ—નીચે પ્રમાણે.

જિલ્લાનાં નામ	મુખ્ય શેઠે.	લેવફળ.	વસ્તી. કઈ નચીપર
સુરત.	સુરત.	૧૫૮૮	૭૩૦૯૩૬ તારી
બરમ.	બરમ.	૧૩૬૩	૩૫૦૩૨૨ નર્મદા
એડા.	એડા.	૧૫૬૧	૭૮૨૭૩૩ વાતક
			સુદીના સંગમ પર
અમદાવાદ.	અમદાવાદ.	૩૮૪૪	૬૨૯૬૩૭ ચામર
			મવીપર છે

જવાબ—અ.પ્રણે ગુજરાત પ્રાંતથી હકિલે જઈએ તો શુ આવે.

સમગ્ર ઉપાનિષદોના કિશકુ વસ્તી ઉદ્દાહરણે ન મળે.

-આશા, અસીબાગ. આશા ૫૪૦૦ ૧૭૪૫૭૦ મારુ નદી. ૫૪
નાગીરી. ૨નાગીરી. ૪૫૦૦ ૧૭૨ ૧૭૭

જવાબ--મહારાજ દેશમાં આગમાં મોટી નદી એા કહી અને તેમના
પર આવેલા કસબા કહો?

જવાબ--નીચે મુજબ.

નદી એનાં નામ

નાગી.

તેનાયરુ આવેલાં છે ત્રિભુવનેશ

બગનપુર, સુતવગેરે.

જવાબ--ગોતવરી.

ભીમા.

કુશા.

નાગીર, પેઠાજી, ઓગાનાતગેરે

મંદ-પુર.

જમણાંડી કમળાપુર.

જવાબ--મહારાજ દેશમાં એક-થી કહી કહી છે?

જવાબ--એક-થી નીચે મુજબ.

એક-થીનું નામ.

ભીમસંરથાન.

પેઠા, જાંદણ, કાલ, કાંચલા.

કોતવવાડી ઈસાન.

જવાબ--એ એક-થી એા મારે જાને છે?

જવાબ--ત્રિવ મંદસાગની એક-થી ત્રિવ દેશવાળાએક-થી ત્રિવે

તેમજ પેઠા જવાર અને જાંદણ કાંચલાતરી એક-થી વાળા

ના કહેકરને તામે એ. સાંવતલા છે એ ઈતિહાસ

અવાલક મંગલામજ અને દમિણ દેશ કોની વાસિયા મળ્યો?

જવાબ--એ મુતકો સનાવિટકોમા પેઠા, જાંદણ, વાસેથી મળ્યા છે.

જવાબ--મહારાજ દેશની દક્ષિણે જઈએ તો શું આવે?

જ--મેરુદ્ધીઝ લોડોનો ગોવા પ્રાંત. એને દક્ષિણ મહારાષ્ટ્ર

સવાન--દક્ષિણ મહારાષ્ટ્ર દેશની હદ કઈ ?

જવાબ--ઉત્તરે મહારાષ્ટ્ર. પૂર્વે બંગાળાનો હિપસાગર, પશ્ચિમે પોર્ટુગીઝ

લોડોનો મુલક અને દક્ષિણે નિઝામનું રાજ.

સવાન--દક્ષિણ મહારાષ્ટ્રમાં આવતા છઠ્ઠાનેના ઘેઘેર તેનું સેવકન

અને તળી વરતી વળે.

જવાબ--તેથી મુન્બઈ છે.

છઠ્ઠાનું નામ. તેના સેવક. સેવકન. વરતી

સેવકન. કોનાપુર.

બેલગામ. બેલગામ. ૧૩૧-૬ ૧૦૩૩૩૭૩

બારવાડ. બારવાડ. ૪૫૬૪. ૬૬૮ ૩૭૦

ઉત્તર કનેગ.

સવાન--દક્ષિણ મહારાષ્ટ્રમાં મુખ્ય નદી કઈ છે ?

જવાબ--કૃષ્ણા, એ ઉપર જંગલ પાડીને કમળાપૂર છે. તુંગમદ્રા એના

ઉપર હમસાવડ છે.

સવાન--મુંબઈ ઈલાકામાં કયા પર્વતો આવ્યા છે. + અને તેકઈ જગા

એ છે ?

જવાબ--સહ્યાદ્રી પર્વત અને શાલપુડાનો પહાડ છે. સહ્યાદ્રી પર્વત એ

દક્ષિણ દેશ અને કાકત્તુને જીત પાડે છે. એ વગર પાણીનાણું

મીરના, પારનેરા, પાતાવડ વગેરે કુંગરો છે.

સવાન--મુંબઈ ઈલાકામાં પોર્ટુગીઝ લોડોનું રાજક્યાં છે ? અને એ

ક્યાંના રહેવાશી ?

જવાબ--સમુદ્ર, દીવ, અને ગોવા એ ત્રણ જગાએ છે એ લોકો તુ

રોપખંડના પોર્ટુગીઝના રહેવાશી.

જથાજથ ચોપડીઓ લેનારને
 ઘણુંજ શાફ્ટ કમીશન આપવામાં
 આવશે.

